

VERGİ NEDİR?

BİR GİRİŞ

Eamonn Butler

Çeviren: Kubilay Atlay
Çeviri Editörü: Seval Yaman

[instagram.com/serbest.kitaplar](https://www.instagram.com/serbest.kitaplar)

x.com/SerbestKitaplar

serbestkitaplar.bsky.social

facebook.com/SerbestKitaplar

pinterest.com/SerbestKitaplar

goodreads.com

Eamonn Butler

**Vergi Nedir?
Bir Giriş**

An Introduction to Taxation

**Çeviren: Kubilay Atlay
Çeviri Editörü: Seval Yaman**

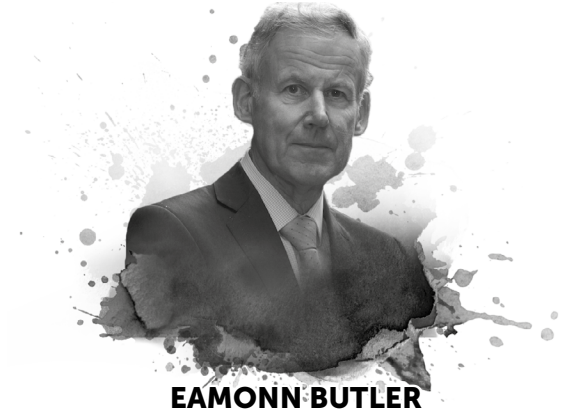
Serbest Kitaplar: 55
ISBN 13: 978-625-96752-5-1
1. Baskı: Ekim 2025

Copyright © 2025, Serbest Kitaplar
Copyright ©2024, Institute of Economic Affairs (IEA)

Bu eser Institute of Economic Affairs'in (IEA) izniyle yayınlanmıştır.
This translation is published with the permission from the Institute of Economic Affairs.

Bu eser Institute of Economic Affairs'in desteği ve Özgürlük Araştırmaları Derneği'nin katkılarıyla hazırlanmıştır. Bu çalışmadaki görüşler yazara aittir. Özgürlük Araştırmaları Derneği ve Institute of Economic Affairs'in görüşlerini yansıtmaz.

Kapak Tasarımı: H. İbrahim Şirin
Sayfa Tasarımı: Serbest Kitaplar
Baskı: Tarcan Matbaası • Sertifika No: 47663

Eamonn Butler, dünyanın önde gelen politika düşünce kuruluşlarından biri olan Adam Smith Enstitüsü'nün direktörüdür. Ekonomi ve psikoloji derecelerine, felsefe alanında doktora derecesine ve fahri DLitt derecesine sahiptir. Adam Smith Enstitüsü'nün kurucu ortağı olmak için Birleşik Krallık'a dönmeye önce 1970'lerde Washington'da ABD Temsilciler Meclisi için çalışmış ve Hillsdale College'da felsefe dersleri vermiştir. Butler, Valley Forge'da Özgürlükler Vakfı'nın Özgürlük Madalyası'nı ve Birleşik Krallık Ulusal Özgür Girişim Ödülü'nü kazanmış; Anthem Film Festivali'nde *Magna Carta'nın Sırları* adlı filmi ödül almış ve *Foundations of a Free Society* adlı kitabı ise Fisher Ödülü'ne layık görülmüştür.

Eamonn Butler'ın diğer kitapları, öncü iktisatçılar Adam Smith, Milton Friedman, F. A. Hayek ve Ludwig von Mises'e giriş niteliğindedir. Ayrıca klasik liberalizm, kamu tercihi, kapitalizm, demokrasi, ticaret, Avusturya Ekonomi Okulu ve büyük liberal düşünürlerin yanı sıra *The Condensed Wealth of Nations* ve *The Best Book on the Market* hakkında da kitapçıklar yayınladı. *Forty Centuries of Wage* ve *Price Controls* kitaplarının da yazarı olmakla beraber IQ üzerine bir dizi kitabın ortak yazarıdır. Yazar ayrıca yazılı basın, yayıncılık ve sosyal medyada sık sık katkıda bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	13
1. VERGİNİN TARİHİ	16
Antik ve Ortaçağ Dünyası	16
Sanayi Devrimi Sonrası Dünya	19
Tarihten Alınacak Bazı Dersler	21
Günümüzde Vergilendirme	22
2. VERGİ TÜRLERİ	25
Doğrudan Vergi	25
Dolaylı Vergi	27
Transfer Vergileri	30
Hipotekasyon (İpotekli Vergi)	32
3. AMAÇLAR VE SORUNLAR	35
Neden Vergi?	35

Hangi Hizmetler Vergiyle Finanse Edilmeli?	36
Kamu Yatırımı İçin Vergi	38
Makro-ekonomik Yönetim	39
Yeniden Dağıtım	40
Olumsuz Dışsallıkların Düzeltilmesi	43
Ticaretin Yönetimi	45
Vergideki Anlaşmazlıklar	46
4. ETKİ VE YANSITMA	48
Vergilerin Etkisi	48
İş-Yaşam Dengesi	50
Diğer Etkiler	52
Daha Fazla Etki Sorunu	53
İngiltere'nin vergiden kaçınma konusundaki tuhaf tarihi	56
Verginin Yansıtılması: Kim Öder?	58
Bir Örnek	59
Farklı Vergilerin Yansıtılması	60
5. VERGİLER VE DEVLET	62
Kamu Yatırımı ve Özel Yatırım	62
Vergiler ve Siyaset	64
Dünya Karşılaştırmaları	66
Vergi Rekabeti	68
Federal Sistemler	69
Vergi Cennetleri	70
6. VERGİ VE EKONOMİK YÖNETİM	75
Toplam Talep Yönetimi	75

Açıklar ve Borçlanma	76
Diğer Açıklamalar	78
Enflasyon: Gizli Vergi	80
Alternatif Görüşler	82
7. DAHA ÇOK VE DAHA AZ ZARARLI VERGİLER	85
İşletmeler ve Sermaye Üzerindeki Vergiler	85
Bireyler Üzerindeki Vergiler	90
Daha Az Zararlı Seçenekler	92
En Az Zararlı Vergiler	95
8. VERGİNİN AHLAKİ ZEMİNİ	97
Vergilendirmenin Ahlaki Gerekçesi	97
Zor Kullanma ve Ahlak	99
Devlet ve Birey	100
Vergi, Özel Bağışları Engeller	102
Çıkar Çatışmaları	103
Vergi Harcamalarının Verimsizliği	104
Şüphencilik ve Ahlaki Erozyon	105
Vergi ve İnsan Doğası	106
Sonuç	107
9. DAHA İYİ, DAHA BASİT VERGİLER	108
Yetersiz Kalmak	108
Hedefleri Karşılama	110
Reform İlkeleri	112
Kamu Harcamalarının Sınırlandırılması	113
Vergiye Alternatifler	116

Sonuç.....	119
------------	-----

KAYNAKÇA	120
-----------------	------------

ŞEKİLLER

Şekil 1: Laffer Eğrisi	42
------------------------------	----

Şekil 2: Rahn Eğrisi	83
----------------------------	----

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
FİV	Finansal İşlem Vergisi
GSMH	Gayrisafi Milli Hasıla
GSV	Genel Satış Vergisi
DVB	Düşük Vergili Bölge
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
KDV	Katma Değer Vergisi

GİRİŞ

BU KİTABIN ROLÜ

Bu kitap, belirli bir vergi sistemi hakkında değil, genel olarak vergi kavramı hakkındadır. Verginin ne olduğunu, neden var olduğunu, tarihini, amaçlarını, bireyler ve ekonomi üzerindeki etkilerini, toplumsal ve ahlaki sonuçlarını, vergiyi kimin ödediğini, yararlarını, zararlarını ve nasıl daha iyi işleyebileceğini açıklar.

Kitap, teknik terimlerden arındırılmıştır. Verginin toplumdaki rolünü ve bununla ilgili tartışmaları anlamak isteyen sıradan okurlara, ayrıca ders kitaplarında bulamayacakları daha geniş bir vergi perspektifini arayan öğrencilere yöneliktir.

BU KİTAP NEDEN GEREKLİ?

Ekonomi ders kitaplarında vergi kavramına şaşırtıcı derecede az yer verilir. Vergiyi genelde sadece ekonomiyi yönetmek, kaynakları yeniden dağıtmak veya insanları daha az kirletmeye teşvik etmek gibi bazı insan davranışlarını

değiştirmek için kullanılan bir araç olarak ele alırlar. Ancak bu, hikayenin tamamı değildir.

Öncü İskoç ekonomist Adam Smith (1723–90), 1776'da yayımladığı *Ulusların Zenginliği* adlı kitabında, iyi bir vergi politikasının adalet, kesinlik, kolaylık ve verimlilik ilkelerine dayanması gerektiğini savunmuştur. Bu idealler bugün de geniş ölçüde kabul edilmektedir. Ancak ne yazık ki günümüz vergi sistemleri çoğu zaman adaletten sapar, siyâî amaçlarla çarpıtılır ve en çok da yoksulların sırtına yük bindirir. Kesinlik, insanların ne kadar vergi ödeyeceklerini açıkça bilmeleri gerektiği anlamına gelir, ancak birçok vergi sistemi o kadar karmaşıktır ki bu mümkün değildir. Kolaylık, verginin ödenmesinin basit olması gerektiğini ifade eder; fakat yine karmaşık vergi sistemleri insanları pahalı profesyonel danışmanlar tutmaya zorlar. Verimlilik ise, vergilerin kolayca toplanabilmesini ve ticareti bozmasını gerektiğini ifade eder; ancak bazı vergiler, elde ettikleri gelirin çok ötesinde ekonomik zarara sebep olur.

Bu eksikliklere rağmen, ders kitapları vergiyi kaçınılmaz bir unsur olarak alır. Vergilerin, hükümetin zorunlu ve yararlı hizmetlerini finanse etmek için gerekli olduğu varsayılır. Bu kitaplar, genelde vergilerin nasıl işlediğini, bu vergileri kimin ödediğini ve bu vergilerden kimlerin etkilendiğini incelerler. Ancak vergilerin nasıl ve neden ortaya çıktığını veya kaldırıldığını, siyasetin bunları nasıl etkilediğini ya da insanlar için ne anlama geldiğini açıklamazlar. Vergilerin gerçekten faydalı mı yoksa zararlı mı olduğunu, hangi vergilerin daha yararlı veya daha zararlı olduğunu, kamu hizmetlerinin başka yollarla nasıl finanse edilebileceğini de sorgulamazlar. Ayrıca, vergilerin nasıl toplandığı ve neye harcandığı konusundaki ahlaki boyutları da pek gündeme getirmezler.

Bu kitap, vergi konusuna çok daha geniş bir bakış açısı sunarak, tüm bu soruları ve daha fazlasını gündeme getirir; böylece vergiyi ve yararlarını ekonomik ve insani bağlamına oturtmaya çalışır.

Bu kitap, verginin çoğu zaman hedeflerinden saptığını savunur. Daha iyi ve daha basit bir vergi sistemini tanımlayacak ilkeleri inceler ve kamu hizmetlerini daha az vergiyle finanse etmenin başka yollarını araştırır.

VERGİNİN TARİHİ

AMERİKALI DEVLET ADAMI BENJAMIN FRANKLIN (1706–1790) şöyle yazmıştır: “Bu dünyada ölüm ve vergiden başka kesin bir şey yoktur.” Gerçi günümüz esprilerinde bu ikisinin ters sırayla geldiği söylenirse de kesin olan şu ki, vergiler çok uzun zamandır hayatımızdadır.

ANTİK VE ORTAÇAĞ DÜNYASI

Tarih boyunca hükümetler, halka mal ve hizmet sağlamak (ya da yöneticilerin statülerini yansıtan ve yücelten bir tarzı devam ettirmek) amacıyla vergiye başvurmışlardır. Bu uzun tarihte vergiler çoğu zaman temel endüstriye, yani insanların temel ihtiyaçlarını ürettikleri tarıma odaklanmıştır.*

Mısır: 2.000–5.000 yıl önce, Antik Mısır’da firavunlar, hasatları kayıt altına almak için binlerce katip çalıştırırdı. Tahıllara, hayvanlara, bira ve diğer ürünlere vergi koyup, vergi kaçakçılığına karşı sert cezalar uygularlardı.

* Vergi sistemlerinin tarihi hakkında daha fazla bilgi için bkz. Blankson (2007).

Firavunlar yemeklik yağ üzerinde tekel kurup onu da vergilendirdiler. İnsanların vergiden kaçmak için yağı yeniden kullanıp kullanmadığını kontrol etmek üzere görevliler evlere girerdi.

Çin: Çin İmparatorluğu ağırlıklı olarak tarım ekonomisiydi ve vergilendirme buna göre yapıldı. Yerel yetkililer belirli bir miktar gelir toplamakla yükümlüydü, fakat nasıl toplayacakları konusunda esnektiler. Ana gelir kaynakları toprak ve tarımsal ürünlerdi, ancak farklı dönemlerde tuz, zanaat ürünleri, değerli madenler, çay, tütün ve benzeri ürünlerden de vergi alındı. Bu gelirler ordunun, Çin Seddi gibi kamu yapılarının ve diğer imparatorluk harcamalarının finansmanında kullanıldı.

Yunanistan: Antik ve Klasik Yunan’da (MÖ 700–323) vergi toplama işinin büyük bir kısmını, devletle sözleşme yapan “vergi toplayıcıları” yapıyordu. Bu kişiler, vergi toplama hakkı için devletten ihale alırdı. Zeytinyağı gibi ürünler ve ticaret vergilendirilirdi. Yerli üreticileri korumak için de yağ ithalatına yüksek gümrük vergileri uygulanırdı. Ayrıca yabancılardan kafa vergisi (*poll tax*) alınır, savaş dönemlerinde ise en zengin vatandaşlardan doğrudan vergi toplanırdı.

Hindistan: MÖ 300’den önceki dönemlerde Antik Hindistan’da tarımdan, ticaretten ve çeşitli mesleklerden vergi alınırdı. Arazi, alkol, tuz, madencilik ve diğer faaliyetler vergilendirilirdi. Yunanistan’da olduğu gibi, acil durumlarda vergi ve borç yoluyla kaynak yaratılırdı.

Roma: Roma Cumhuriyeti (MÖ 509–27) döneminde dış ticaretten gümrük vergileri, toprak mülkiyeti üzerinden de servet vergisi alınırdı. Günümüzdeki “tax/vergi” kelimesinin kökeni, Roma’da değer biçmek anlamına gelen *taxare*

fiiline dayanır. Vergi toplayıcıları burada da oldukça etkili olsa da aynı zamanda yolsuzluğa da meyilliydiler. Bu yüzden bu sistem pek sevilmezdi. Daha sonra İmparator Augustus (MÖ 63 – MS 14) tüm yetişkinlere servet ve kafa vergisi uyguladı. İmparatorluk döneminde halka açık tuvaletlerden toplanan idrar bile vergilendirilmişti çünkü idrar, yün kumaşları beyazlatmakta kullanılan amonyak için gerekliydi.

İngiltere: Anglo-Sakson İngilteresi'nde *Dane-geld* adı verilen bir vergi dikkat çekicidir (991–1016). Bu, Viking akınlarını önlemek ve insanları korumak amacıyla toplanan bir toprak vergisiydi. Vergi ödenmesine rağmen ne yazık ki saldırılar devam etti. Rudyard Kipling adlı bir şairin sözleriyle: “Bir kez Dane-geld'i ödedin mi, Dane'den asla kurtulamazsın.” Üstelik Viking tehdidi geçtikten sonra bile bu vergi toplanmaya devam etti.

Yerel lordlar da gelir elde etmek için vergi toplayabiliyordu. Meşhur ama büyük ihtimalle uydurma ya da abartılmış bir hikayeye göre, 11. Yüzyıl'da Kontes Lady Godiva, kocasının köylüler üzerindeki ağır vergilerini protesto etmek için Coventry sokaklarında çıplak dolaşmıştı. 1066'daki Norman istilasından sonraki yöneticiler ise çok daha sistematik davranarak Domesday Kitabı'yla ülkenin vergi potansiyelini kayıt altına almış, verimli arazilerden, hayvanlardan, kasabalardan ve daha pek çok şeyden vergi toplamışlardı.

1275'ten itibaren İngiltere'de kafa vergisi uygulandı. 1381'deki, herkesten alınan asgari dört peni tutarındaki kafa vergisi, o yılki Köylü Ayaklanması'nın sebebi olarak görülür. Bu, adaletsiz vergilere karşı yapılan ilk başkaldırı değildi. Norman hükümdarı Kral John (1166–1216), savaşları finanse etmek için vergi mükelleflerini sömürünce,

baronlar 1215'te Magna Carta'da keyfi yönetime karşı itirazlarını sıraladılar. Sonrasında, Kral I. Charles döneminde (1600–1649) yine keyfi vergiler yüzünden çıkan iç savaşlar ve I. Charles'ın idamı, vergiye karşı halk öfkesinin başka bir örneği olmuştur.

SANAYİ DEVRİMİ SONRASI DÜNYA

Birleşik Krallık: 1760 civarında Britanya'da başlayan Sanayi Devrimi, vergi toplama yöntemlerini kökten değiştirdi. Vergi yükü toprak, hayvan ve tarım ürünlerinden işletmelere, sanayi üretimine, istihdama ve gelire kaymaya başladı.

1789-1831 yılları arasında, mum yapımında kullanılan donyağı (*tallow*) vergisi, yapay ışığı çok pahalı hale getirmişti ve bu yüzden İngilizcede “*The game's not worth the candle*” (mumun masrafına değmez) deyiimi ortaya çıkmıştı. 1795'te insanların peruklarını kokulu pudralarla süslemeleri için kullandıkları aromatik tozlara getirilen vergi de 19. Yüzyıl başlarında peruk modasının geçmesinin sebeplerinden biri olmuştu.

Gelir vergisinin kökeni eski dönemlere kadar gitse de modern anlamda ilk gelir vergisi 1799'da Britanya Başbakanı William Pitt (1759–1806) tarafından, Napoléon'a (1769–1821) karşı yürütülen savaşları finanse etmek amacıyla çıkarıldı. Bu yeni uygulama, yıllık 60 sterlinin üzerindeki gelirleri artan oranlı bir şekilde vergilendiriyordu: 60 sterlin üzerindeki gelirlerden %1, 200 sterlin üzerindikilerden %10 vergi alınmaktaydı. Bu vergi, zafere bedeli olarak genel kabul görse de Parlamento Komiseri birçok milletvekilinin gelirinin “59 sterlin” olarak gösterildiğinden şikayet etmişti!

1816'da Napoléon tehdidi ortadan kalkınca, gelir ver-

gisi kaldırıldı ve kayıtları yakıldı. Ancak 1842’de Başbakan Robert Peel (1788–1850) bu vergiyi yeniden getirdi. Sözde “geçici” olarak konulan bu vergi, o tarihten beri Britanya’da devam etmektedir. Başbakan William Gladstone (1809–1898) bu vergiyi kaldırmayı teklif etse de Kırım Savaşı (1853–56) sebebiyle ortaya çıkan maliyet buna engel oldu.

20. Yüzyıl’da, yatırım getirilerine uygulanan gelir vergisi oranları yükseldi. Yüksek kazanç sahipleri için doğrudan işverenlerden tahsil edilen bir “süper vergi” sistemi getirildi ve şirket kârları ile sermaye kazançları üzerinde yeni vergi türleri uygulamaya konuldu. 21. Yüzyıl’ın başında ise hava yolu taşımacılığı, emeklilik fonları ve diğer yatırımlara “gizli” vergiler getirildi.

Amerika Birleşik Devletleri: 1660’lardan itibaren Britanya, Amerikan kolonilerinin diğer ülkelerle ticaret yapmasını önlemeye ve ihracatlarına vergi koymaya yönelik çeşitli yasalar çıkardı. Molas, demir, tuz, alkol, şeker, kağıt, kurşun, cam, boya ve hatta şapkalar bile kolonilere vergilendirildi. 1765 tarihli Damga Yasası (Stamp Act), hukuki belgeler, gazeteler, iskambil kağıtları, zarlar ve benzeri eşyalara harç koydu. Çaya getirilen vergiler ise 1773’teki Boston Çay Partisi’nin kuruluşunu tetikledi. Bundan üç yıl sonra koloniler bağımsızlıklarını ilan edip Britanya’ya karşı savaş açtılar ve başarı kazandılar.

Yeni kurulan ABD hükümeti, kendi gelirini toplamak zorundaydı. Gelirin yaklaşık %90’ı 1789’da James Madison’ın (1751–1836) öncülüğünde çıkarılan Gümrük Yasası sayesinde ticaret üzerinden sağlandı. Bu yasa gemi tonajına ve çeşitli ithalat kalemlerine vergi getiriyordu. Ayrıca viski, arabalar ve diğer lüks ürünlere de vergi konuldu. Ancak hükümet, tarifeleri yalnızca gelir kaynağı olarak değil, aynı zamanda yerli üreticileri korumak için de kul-

lanmaya başladı; örneğin demir, pamuk ve kendir gibi ithalat kalemlerine korumacı vergiler getirdi.

Amerikan İç Savaşı (1861–65) sırasında, Birlik hükümeti daha fazla gelir elde etmek için kumar, tütün, alkol, meslek hizmetleri, patentler, pullar, üretim ve şirket kârları gibi pek çok alanda yeni vergiler uyguladı. Savaş sona erdikten sonra da tarifeler ve bazı vergiler yürürlükte kaldı. 1872’de gelir vergisi kaldırıldı, ancak 1894’te yeniden uygulandı, ne var ki, bir yıl sonra ABD Yüksek Mahkemesi tarafından Anayasa’ya aykırı bulunarak iptal edildi. Ancak bu fikir tam olarak ölmedi. 1900’lerin başlarında başka bir biçimde bu vergi yeniden getirildi ve 1914–18 Birinci Dünya Savaşı’nın finansmanı için yüksek oranlarda toplandı.

Savaştan sonra vergilerin azaltılması yönünde baskılar oluştu. 1920’lerde Başkan Calvin Coolidge (1872–1933), vergi oranlarını düşürdü. Bu adım, bazı gözlemciler için şaşırtıcı biçimde, üst gelir gruplarının vergi gelirine katkısını artırdı. Yüksek vergilerin caydırıcı etkisinin azalması sayesinde üst düzey mükellefler daha fazla gelir beyan etmeye başladı. Sonraki yıllarda, İkinci Dünya Savaşı (1939–45), Kore Savaşı (1950–53) ve Vietnam Savaşı (1955–75) vergi oranlarını yeniden yükseltti. 1960’ların başlarında yeniden vergi indirimi talep edildi. Başkan John F. Kennedy (1917–1963) en üst gelir grubu için vergileri düşürdüğünde, tıpkı Coolidge döneminde olduğu gibi bu grubun vergi gelirine katkısı yine arttı. Benzer bir etki, 1980 sonrası Başkan Ronald Reagan (1911–2004) ile 2001–03 arasında Başkan George W. Bush (1946–) dönemlerinde de görüldü.

TARİHTEN ALINACAK BAZI DERSLER

Tarihsel kayıtlar, hükümetlerin vergilendirilecek yeni şeyler bulmakta ne kadar yaratıcı olduğunu açıkça göstermek-

tedir. Toprak, hayvanlar, tuz, zeytinyağı, çay, tütün, mum balmumu, peruk pudrası, sabun, gelirler, kârlar, idrar, boya, hava yolculuğu, pullar, iskambil kağıtları, şapkalar ve daha fazlası vergiye tabi tutulmuştu. 1705'te Rus Çarı I. Petro (1672–1725) sakal vergisi bile koymuştu. Ancak bu vergi gelir elde etmekten çok, Rus erkeklerini Batı Avrupa'daki sakalsız moda akımına uydurmak için bir davranış değişikliği yaratma amacı taşımaktaydı. Bu, insanların davranışlarını değiştirmek için kullanılan erken dönem vergi örneklerinden biridir.*

Ayrıca, vergilerin çoğu zaman başlangıçtaki gerekçeleri ortadan kalktıktan sonra bile yürürlükte kaldığı görülmektedir. Dane-geld vergisi Viking tehdidi sona erdikten sonra bile devam etti, gelir vergisi Napoléon mağlup olduktan sonra kalıcılaştı, başka “acil durum” vergileri de benzer şekilde kalıcı hale geldi. Örneğin 1902'de Almanya İmparatoru II. Wilhelm (1859–1941), donanmayı finanse etmek için şampanya vergisi koydu. İmparatorluk donanması 1919'da batırılmış olmasına rağmen, bu vergi hala yürürlükte ve milyonlarca avro gelir sağlamaktadır. Benzer şekilde 1936'da ABD'nin Pennsylvania eyaleti, seller nedeniyle yıkılan Johnstown şehrini yeniden inşa etmek için alkollü içkilere bir vergi koydu. Johnstown kısa sürede yeniden inşa edildi, fakat bu vergi (şu anda %18 oranında) hala devam etmektedir.

GÜNÜMÜZDE VERGİLENDİRME

Büyükten Ölçek: Bugün en karmaşık vergi sistemleri, ekonomik olarak en gelişmiş ülkelerde görülmektedir. Bu ülkelerde son yüzyılda toplanan vergi miktarı da büyük ölçüde artmıştır.

Bunun bir nedeni, bu ülkelerde sosyal sigorta, sağlık hizmetleri, barınma ve eğitim gibi kapsayıcı ve maliyetli refah devleti politikalarına geçilmiş olmasıdır. Yaşlanan nüfus ve artan yaşam süresi nedeniyle bu programların kapsamı büyümüş, devletler daha fazla insanı, daha karmaşık ihtiyaçlarla, daha uzun süre desteklemek zorunda kalmışlardır.

Diğer taraftan vergilerin, devlet hizmetlerini finanse etmenin ötesinde birçok farklı amacı vardır. Gelirleri yeniden dağıtmak, belirli sektörleri teşvik etmek, altyapı inşa etmek ve insanların davranışlarını değiştirmek de bunlar arasındadır. Hükümetler bu farklı amaçlara yönelik daha fazla kaynak aradıkça, vergi tabanını genişletme arayışları da giderek daha yaratıcı hale gelmiştir. Ne yazık ki bu durum, vergi sistemlerinin karmaşıklığını artırarak, vergi mükelleflerinin omuzlarına fazladan yük bindirmiştir.

Birkaç Büyük Vergi: Çoğu hükümet, gelirlerinin büyük kısmını birkaç büyük vergiden elde eder. Özellikle gelir vergileri, satış vergileri ve sosyal sigorta primleri başlıca kaynaklardır. Örneğin ABD ve Birleşik Krallık'ta bu üçü toplam vergi gelirinin yaklaşık beşte üçünü oluşturur. Şirketler, sermaye ve gayri menkuller üzerindeki vergiler genelde ikinci sırada yer alır. Diğer vergiler ise görece küçük paylar sağlar (bkz. Keep 2023).

Fırsatlar ve Sınırlar: Ekonomik gelişme vergilendirme için yeni fırsatlar yaratır. Tarımsal ekonomilere kıyasla çok daha çeşitli endüstriler, üretim süreçleri, yapılar, meslekler, hizmetler ve işlemler ortaya çıktıkça, bunların hepsi potansiyel vergi kaynağı haline gelmiştir. Gelişme aynı zamanda daha fazla servet ve genelde daha dengeli bir gelir dağılımı getirir (OECD 2011), bu da vergi tabanını geniş-

* Tarihteki en tuhaf vergilerden kısa bir seçki için bkz. Keck (2022).

letir. Basitçe ifade etmek gerekirse, vergilendirilebilecek daha fazla insan ortaya çıkar.

1980'lere gelindiğinde, ABD'deki Gelir İdaresi (IRS) ülkenin en büyük işvereni haline gelmişti ve vergi, pek çok hanenin en büyük gider kalemi olmuştu. Ancak bu dönemde ABD ve başka ülkelerdeki vergi mükellefleri isyan etmeye başladı. Bunun sonucunda, 1980'ler ve 1990'lar da birçok hükümet vergi oranlarını düşürdü. Ancak vergi oranlarını düşürmeyi savunan Ronald Reagan (ABD) ve Margaret Thatcher (1925–2013, Birleşik Krallık) gibi liderler bile, devletin para ihtiyacını azaltmada zorlandılar.

Yeni Vergiler: Hükümetler, ortaya çıkan açığı kapatmak için yeni teknolojilere yönelik vergiler veya mükelleflerin fark etmesinin zor olduğu “gizli” vergiler gibi yenilikçi yöntemler geliştirdiler. Ayrıca borçlanmaya daha fazla başvurarak, kamu faaliyetlerinin maliyetini gelecek nesillere aktarmaya yöneldiler.

Aslında bu fikir çok eskiydi (bkz Due ve Kay vd.). Ortaçağ'da Venedik ve Cenova gibi şehir devletleri, yeni kurulan bankalardan borç aldı. 1692'de Britanya devleti, alkol vergisini teminat göstererek 1 milyon Sterlin kredi sağlamıştı. Fransız maliye bakanları da 17. Yüzyıl'dan itibaren borçlanmaya başvurdu. Amerika da bağımsızlık savaşı için borç aldı. Kanada'nın kamu borcu, 1867'deki konfederasyonla başladı. Japonya hükümeti ise 1870'te tahvil çıkardı. Yine de savaşlar dışında devlet borçlanmaları genelde sınırlıydı.

Ancak 2000'li yıllardan itibaren, artan refah harcamaları, emekli maaşları, finansal krizler ve pandemi gibi nedenlerle borçlanma çok ciddi ölçüde arttı. Bu da hükümetleri, bütçelerini dengeleyebilmek için ekonomik toparlanmayı engellemeden yeni vergi gelirleri bulmaya itti.

2

VERGİ TÜRLERİ

VERGİLER GENEL OLARAK DOĞRUDAN VERGİLER VE dolaylı vergiler olarak ikiye ayrılır.

DOĞRUDAN VERGİ

Bir kişi ya da kuruluşun (örneğin bir şirketin) doğrudan vergi otoritesine ödediği vergidir. Doğrudan vergiye gelir vergisi, temettü vergisi, sermaye kazancı vergisi, toprak vergisi, mülk vergisi, miras vergisi ve servet vergisi örnek olarak gösterilebilir. Bu vergiler başkalarına aktarılamaz, ödeme yükümlülüğü doğrudan ilgili kişiye veya kuruluşa aittir.

Orantılı ve artan oranlı gelir vergileri: Genel olarak doğrudan vergiler, mükellefin ödeme gücünü yansıtacak şekilde tasarlanır. Örneğin yüksek gelir elde edenler, düşük gelirli kişilere göre daha fazla gelir vergisi öderler.

Bu durum, herkesin aynı oranda vergi ödediği, sabit oranlı vergi sistemlerinde geçerlidir. Örneğin belli bir asgari gelirin üzerindeki herkesin kazandığı her ek gelir için %10 oranında vergi ödediği bir durumda; düşük gelirli de yüksek gelirli de aynı oranda vergi öder. Ancak yüksek ge-

KAYNAKÇA

- Adam, S. vd. *Tax by Design: The Mirrlees Review*. Oxford: Oxford University Press, 2011.
- Akcigit, U., Baslandze, S. ve Stantcheva, S. "Taxation and the International Mobility of Inventors." *American Economic Review* 106, no. 10 (2016): 2930–2981.
- Akcigit, U., Grigsby, J., Nicholas, T. ve Stantcheva, S. *Taxation and Innovation in the Twentieth Century*. NBER Working Paper 24982, 2019a.
- Akcigit, U., Grigsby, J., Nicholas, T. ve Stantcheva, S. "Higher Taxes Tend to Suppress Innovation." *London School of Economics Blog*, 6 Temmuz 2019. <https://blogs.lse.ac.uk/usappblog/2019/07/06/higher-taxes-tend-to-suppress-innovation/>
- Bishop-Henchman, J. "How Many Words Are in the Tax Code?" *Tax Foundation Blog*, 15 Nisan 2014. <https://taxfoundation.org/blog/how-many-words-are-tax-code/>
- Blankson, S. *A Brief History of Taxation*. Practical Books, 2007.
- Bracewell-Milnes, B. *False Economy: Losses from High Capital Gains Tax Rates*. Londra: Adam Smith Institute, 1992.
- Bracewell-Milnes, B. *Will to Succeed: Inheritance without Taxation*. Londra: Adam Smith Institute, 1994.
- Bracewell-Milnes, B. *Captive Capital: How Lower Gains Taxes Unlock Wealth* (Rapor). Londra: Adam Smith Institute, 1995a.
- Bracewell-Milnes, B. *Free Wills: Inheritance without Taxes* (Bildiri). Londra: Adam Smith Institute, 1995b.
- Bracewell-Milnes, B. *Euthanasia for Death Duties*. Research Monograph

54. Londra: Institute of Economic Affairs, 2002.
- Brennan, G. ve Buchanan, J. M. *The Power to Tax: Analytical Foundations of a Fiscal Constitution*. Cambridge: Cambridge University Press, 1980.
- Bunn, D. ve Hogleve, L. "International Tax Competitiveness Index 2022." *Tax Foundation*, 17 Ekim 2022. <https://taxfoundation.org/research/all/global/2022-international-tax-competitiveness-index/>
- Burman, L. E., Gale, W. G., Gault, S., Kim, B., Nunns, J. ve Rosenthal, S. *Financial Transactions Taxes: An Overview*. Tax Policy Center (Urban Institute and Brookings Institution), 2016.
- Butler, E. *Adam Smith: A Primer*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2007.
- Butler, E. "The Problems of Socialism." içinde *Ludwig von Mises: A Primer*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2010a.
- Butler, E. *Austrian Economics: A Primer*. Londra: Adam Smith Institute, 2010b.
- Butler, E. *Milton Friedman: A Concise Guide to the Ideas and Influence of the Free-Market Economist*. Harriman Economics Essentials, 2011.
- Butler, E. *Public Choice: A Primer*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2012a.
- Butler, E. *Friedrich Hayek: The Ideas and Influence of the Libertarian Economist*. Harriman Economics Essentials, 2012b.
- Butler, E. *Magna Carta: A Primer*. Londra: Adam Smith Institute, 2015.
- Butler, E. *An Introduction to Entrepreneurship*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2020a.
- Butler, E. "The Moral Case for Lower Taxes." içinde *The Single Income Tax: The 2020 Tax Commission Final Report*, A. Heath vd. Taxpayers Alliance, 2020b.
- Butler, E. *An Introduction to Trade and Globalisation*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2021.
- Butler, E. *An Introduction to Economic Inequality*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2022.
- Coase, R. "The Problem of Social Cost." *Journal of Law and Economics* 3 (1960): 1–44.
- Cole, A. "Estate and Inheritance Taxes Around the World." *Tax Foundation*, 17 Mart 2015. <https://taxfoundation.org/research/all/eu/estate-and-inheritance-taxes-around-world/>
- Dadush, U. "Incentives to Attract FDI." *Carnegie Endowment Global Agenda Council on Global Trade and FDI*, 1 Mayıs 2013. <https://carnegieendowment.org/2013/05/01/incentives-to-attract-fdi->

- pub-52270
- Delestre, I., Kopczuk, W., Miller, H. ve Smith, K. *Top Income Inequality and Tax Policy* (Rapor). Londra: Institute for Fiscal Studies, 2022.
- Due, J. F. ve Kay, J. A. "Evolution of Government Borrowing." içinde *Money: Theory and History*. *Britannica*. <https://www.britannica.com/money/government-budget/Evolution-of-government-borrowing>
- Durante, A. "Reviewing Recent Evidence of the Effect of Taxes on Economic Growth." *Tax Foundation Blog*, 21 Mayıs 2021. <https://taxfoundation.org/research/all/federal/reviewing-recent-evidence-effect-taxes-economic-growth/>
- Ebbs, C. "Only a Quarter of Car Tax Is Spent on Roads." *Auto Express*, 29 Ekim 2014. <https://www.autoexpress.co.uk/car-news/consumer-news/89224/only-a-quarter-of-car-tax-is-spent-on-roads>
- The Economist*. "The Case for Flat Taxes." *Special Report*, 14 Nisan 2005. <https://www.economist.com/special-report/2005/04/14/the-case-for-flat-taxes>
- European Commission. *History of the Proposal on Financial Transaction Tax*. Directorate-General, Taxation and Customs Union, 2013a. https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2018-04/history-proposal-financial-transaction-tax_en.pdf
- European Commission. *Business, Economy, Euro: Taxation and Customs Union – Financial Transactions Tax: Taxation of the Financial Sector*, 2013b. https://taxation-customs.ec.europa.eu/financial-transaction-tax_en
- Feldstein, M. "Effects of Taxes on Economic Behaviour." *National Tax Journal* 51, no. 1 (2008): 131–139.
- Friedman, M. *Fox News Interview*, 15 Mayıs 2004. <https://www.foxnews.com/story/your-world-interview-with-economist-milton-friedman>
- Geloso, V. "The Lighthouse Never Justified State Intervention." *Adam Smith Institute Blog*, 10 Haziran 2019. <https://www.adamsmith.org/blog/the-lighthouse-never-justified-state-intervention-1>
- Goodspeed, T. *A Recipe for Growth: The Economic Effects of Corporate Tax Reform in the UK* (Bildiri). Londra: Adam Smith Institute, 2022.
- Grecu, A. *Flat Tax: The British Case*. Londra: Adam Smith Institute, 2004.
- Gwartzney, J. D. "Supply Side Economics." *Econlib.org*, 2003. <https://www.econlib.org/library/Enc/SupplySideEconomics.html>
- Hansen, A. H. *A Guide to Keynes*. McGraw-Hill, 1953.
- Hanson, C. ve Sandalow, D. *Greening the Tax Code. Tax Reform, Energy and the Environment Policy Brief*. Washington, DC: Brookings Institution and World Resources Institute, 2006.
- Hayek, F. A. *The Mirage of Social Justice*. Şikago: University of Chicago Press, 1976.
- Johansson, A., Heady, C., Arnold, J. M., Brys, B. ve Vartia, L. *Taxation and Economic Growth*. OECD Economics Department Working Paper 620. OECD, 2008.
- Keck, E. "Five of the Strangest Taxes in History." *Taxpayers Alliance (UK)*, 21 Mayıs 2022. https://www.taxpayersalliance.com/five_of_the_strangest_taxes_in_history
- Keep, M. *Tax Statistics: An Overview*. House of Commons Library, 2023.
- Keynes, J. M. *The General Theory of Employment, Interest and Money*. Londra: Macmillan and Co., 1936.
- Kolasa-Sikiaridi, K. "How the Super Rich Paid Taxes in Ancient Greece." *Greek Reporter*, 23 Ağustos 2022. <https://greekreporter.com/2022/08/23/how-rich-greeks-once-paid-taxes-back-in-ancient-times/>
- Mankiw, N. G. vd. "Optimal Taxation in Theory and Practice." *Journal of Economic Perspectives* 23, no. 4 (2009): 147–174.
- Marshall, A. *Principles of Economics*. Londra: Macmillan and Co., 1890.
- McBride, W. "What Is the Evidence on Taxes and Growth?" *Tax Foundation*, 18 Aralık 2012. <https://taxfoundation.org/research/all/federal/what-evidence-taxes-and-growth/>
- Mitchell, D. J. "Why Tax Havens Are a Force for Good." *Forbes*, 4 Eylül 2011. <https://www.forbes.com/sites/beltway/2011/09/04/why-tax-havens-are-a-force-for-good/>
- Nunns, J. R. *How TPC Distributes the Corporate Tax* (Rapor). Tax Policy Center, 2012. (The Tax Policy Center is formed by the Urban Institute and Brookings Institution.)
- OECD. *Tax Revenue. Trends 2019, Revenue Statistics 2020*. OECD iLibrary, 2020.
- OECD. *Society at a Glance: OECD Social Indicators, 6.1 Biennial Report (Equity Indicators; Income Inequality)*. Paris: OECD Publishing, 2011.
- OECD. *Revenue Statistics 2022*. https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2022_8a691b03-en, 2022.
- Ortiz-Espina, E. ve Roser, M. "Taxation: 'Marginal Income Tax Rates from a Historical Perspective'." *Our World in Data*, 20 Eylül 2016. <https://ourworldindata.org/taxation>
- Palan, R. "What Is a Non-Dom?" *City University*, 8 Nisan 2022. <https://www.city.ac.uk/news-and-events/news/2022/04/what-is-a-non-dom-an-expert-answers-questions-about-the-tax-status-claimed-by->

- rishi-sunaks-wife-and-other-wealthy-people
- Phillips, W. "The Origin of Income Tax." *British Tax Review* 113 (1967): 208–224.
- Pirie, M. *Privatization: Theory, Practice and Choice*. Avebury, 1988.
- Poole, R. W. *Cutting Back City Hall*. Universe Publishing, 1980.
- PWC. *Worldwide Tax Summaries: Tax Credits and Incentives, United States: Corporate: Tax Credits and Incentives*. 8 Ağustos 2023. <https://taxsummaries.pwc.com/united-states/corporate/tax-credits-and-incentives>
- Quinn, B. "A Brief History of the Pasty Tax." *The Guardian*, 29 Mayıs 2012. <https://www.theguardian.com/politics/2012/may/29/pasty-tax-brief-history>
- Ramaswamy, S. V. "Moving from California to Texas: Why So Many Are Eager." *USA Today*, 4 Temmuz 2023. <https://www.usatoday.com/story/money/2023/07/04/california-to-texas-move-rising-popularity/70374012007/>
- Rogers, J. ve Marques, N. *The Tax Burden on Global Workers: A Comparative Index*. Institut Économique Molinari ve Americans for Tax Reform Foundation, 2021.
- Savas, E. S. *Privatization and Public–Private Partnerships*. SAGE Publications, 2000.
- Schneider, F. ve Williams, C. C. *The Shadow Economy*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2013.
- Shannon, J. "Pa's Hidden Tax Was Supposed to Be Temporary – in 1936." *York Daily Record*, 12 Nisan 2017. <https://eu.ydr.com/story/news/2017/04/12/pas-18-hidden-tax-supposed-temporary-1936/100343742/>
- Shenfield, A. A. *The Political Economy of Tax Avoidance*. Londra: Institute of Economic Affairs, 1968.
- Snowdon, C. *Of Course Sin Taxes Are Regressive*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2018a.
- Snowdon, C. *The Impact of WHO Food and Drink Taxes on a Typical Household*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2018b.
- Southwood, B. *Who Pays Corporation Tax*. Londra: Adam Smith Institute, 2014.
- Southwood, B. *Beyond the Call of Duty: Why We Should Abolish Stamp Duty Land Tax* (Paper). Londra: Adam Smith Institute, 2017.
- Taylor, R. *The Market in Environment*. Londra: Adam Smith Institute, 1992.
- Teather, R. *The Benefits of Tax Competition*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2005.

- Tobin, J. "A Proposal for International Monetary Reform." *Eastern Economic Journal* 4, no. 3–4 (1978): 153–159.
- Vermeer, T. "The Impact of Individual Income Tax Changes on Economic Growth." *Tax Foundation*, 14 Haziran 2022. <https://taxfoundation.org/research/all/state/income-taxes-affect-economy/>
- Watson, G. ve York, E. "Top Combined Capital Gains Tax Rates Would Average 48 Percent under Biden's Tax Plan." *Tax Foundation*, 23 Nisan 2021. <https://taxfoundation.org/blog/biden-capital-gains-tax-rates/>
- Weber, T. O., Fookien, J. ve Herrman, B. *Behavioural Economics and Taxation* (Working Paper 41). European Commission Taxation Papers, 2014.
- Whyte, J. "In Defence of Tax Havens." *Economic Affairs* 39, no. 2 (2019): 264–272.
- Worstal, T. *The Case against a Financial Transactions Tax* (IEA Current Controversies Paper 33). Londra: Institute of Economic Affairs, 2011.
- York, E. "Summary of the Latest Federal Income Tax Data, 2023 Update." *Tax Foundation*, 26 Ocak 2023. <https://taxfoundation.org/data/all/federal/summary-latest-federal-income-tax-data-2023-update/>
- Zuluaga, D. *Why Corporation Tax Should Be Scrapped*. Londra: Institute of Economic Affairs, 2016.

EK OKUMALAR

- Adam, S. vd. *Tax by Design: The Mirrlees Review*. Oxford University Press, 2011. (Mirrlees Raporu'nun nihai metni olup, açık ve gelişmiş bir ekonomi için iyi bir vergi sistemini tanımlayan reform önerilerini ortaya koyar ve Birleşik Krallık vergi sistemini bu ölçütlerle karşılaştırır.)
- Booth, P. (ed.). *Taxation, Government Spending and Economic Growth*. Institute of Economic Affairs, 2016. (Bu çalışma, ekonomik büyümeyi en fazla artıran kamu harcaması oranının milli gelirin %18,5–23,5 aralığında olduğunu; refahı en fazla artıran aralığın %26,5–32,5 olduğunu ve sürdürülebilir en yüksek oranın %37–38 olduğunu sonucuna varır.)
- Salin, P. *Tax Tyranny: A Classical Liberal Analysis*. Edward Elgar, 2021. (Bu kitap vergilerin ekonomik etkilerini ve bunların üretme, çalışma, tasarruf ve yatırım teşviklerini nasıl azalttığını inceler. Yalnızca vergi yükünün toplamına değil, aynı zamanda belirli vergilerin zararlı etkilerine de odaklanmak gerektiğini vurgular.)

EKONOMİK EŞİTSİZLİK

Eamonn Butler

Bu kitap, ekonomik eşitsizliğin nedenlerini, sonuçlarını ve çözüm önerilerini ele alıyor. Gelir dağılımındaki eşitsizliklerin toplumsal ve ekonomik etkilerini analiz ederek, farklı politikaların sonuçlarını değerlendiriyor.

KAMU TERCİHİ

Eamonn Butler

Eamonn Butler, kamu tercihi kuramını ve uygulamalarını açıklıyor. Siyasal karar alma süreçlerini ekonomik bir perspektifle analiz ederek, devlet müdahalesinin sonuçlarını ve piyasa mekanizmasının önemini vurguluyor.

TİCARET VE KÜRESELLEŞME

Eamonn Butler

Uluslararası ticaretin tarihsel gelişimini, ekonomik teorilerini ve toplumsal etkilerini ele alarak küreselleşmenin sunduğu fırsatları ve zorlukları derinlemesine inceleyen bu kitap, ticaretin ekonomik büyüme ve sosyal değişim üzerindeki rolünü vurgularken, korumacılığın olumsuz etkilerini ve serbest ticaretin sağladığı faydaları açıklıyor.

TARİHSELÇİLİĞİN SEFALETİ

Karl R. Popper

Toplumların geleceğini kesin olarak tahmin edebileceğini iddia eden tarihselcilik akımını eleştiren bu eser, bilim felsefesinin önemli metinlerinden biridir. Popper, tarihselciliğin hatalarını ortaya koyarak, açık toplum ve eleştirel düşüncenin önemini vurguluyor.

YÖNETİM ÜZERİNE İKİNCİ İNCELEME

John Locke

Locke'un siyasi felsefesinin temel metinlerinden biri olan bu kitap, meşru hükümetin temellerini ve bireysel hak ve özgürlükleri inceliyor. Locke, devletin görevinin vatandaşların haklarını korumak olduğunu savunuyor.

KAPİTALİZM, SOSYALİZM VE DEMOKRASİ

Joseph A. Schumpeter

Bu klasik eserde Schumpeter, kapitalizmin geleceği ve sosyalizmle olan ilişkisini inceliyor. Kapitalist sistemin dinamiklerini ve yaratıcı yıkım sürecini analiz ederek, kapitalizmin geleceği ve demokrasinin rolü üzerine öngörülerde bulunuyor.

KAPİTALİZM VE ÖZGÜRLÜK

Milton Friedman

Nobel ödüllü Milton Friedman'ın bu klasik eseri, ekonomik özgürlüğün ve serbest piyasaların önemini göstererek savunusunu yapıyor. Devlet müdahalesinin olumsuz etkilerini eleştirerek, bireysel özgürlük ve ekonomik refah için serbest piyasa ekonomisinin gerekliliğini vurguluyor.

TERCİH ÖZGÜRLÜĞÜ

Rose ve Milton Friedman

Serbest piyasa ekonomisinin ve bireysel özgürlüğün önemini savunan bu klasik eser, ekonomik ve siyasi özgürlük arasındaki ilişkiyi inceliyor. Friedman çifti, devlet müdahalesinin zararlarını ortaya koyarak, bireylerin kendi seçimlerini yapma hakkını vurguluyor.

TÜRKİYE'DE ANAYASALAR VE SİYASET

Mustafa Erdoğan

Profesör Erdoğan bu klasikleşen çalışmanın 10. baskısında, Türkiye'nin anayasal gelişimini tarihsel bir perspektifle inceliyor. Anayasaların siyasal sistemle ilişkisini, özgürlük ve hukuk devleti bağlamında değerlendiriyor.

EPISTO-KLEROS

Coşkun Can Aktan

Episto-Kleros, kamu görevlilerinin liyakât temelli olarak kura ile rastgele seçilmesini savunan bir siyasi rejim tasarımıdır. Bu kitap, demokrasi, seçim ve atama sistemlerini eleştirerek, Epistokrasi ve Demarşiyi alternatif bir yönetim anlayışı olarak sunuyor.

LİBERALİZM VE HOŞNUTSUZLARI

Francis Fukuyama

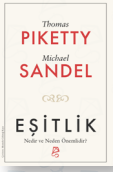
Ünlü siyaset bilimci Fukuyama, modern toplumların temelini oluşturan liberalizmin başarısızlıklarını ve eleştirilerini cesurca masaya yatırıyor. Kitap, özgürlük, bireysel haklar ve toplumsal adalet arasındaki gerilimleri keşfederken, liberalizmin kendini yenileyip yenileyemeyeceğini sorguluyor.

PARANIN SATIN ALAMAYACAĞI ŞEYLER

Michael J. Sandel

Ünlü siyaset felsefecisi Sandel, bu paranın satın alamayacağı değerleri sorguluyor ve piyasa ekonomisinin ahlaki sınırlarını tartışmaya açarak toplumu ayakta tutan ve parayla satın alınamayacak değerler üzerine bir sorgulama yapıyor.

EŞİTLİK

Thomas Piketty ve Michael J. Sandel

Dünyaca ünlü iktisatçı iki isim, iktisatçı Thomas Piketty ve siyaset felsefecisi Michael Sandel, eşitlik kavramını derinlemesine tartışıyor. Gelir, servet ve güç eşitsizliklerini ele alırken, âdil bir toplum için atılması gereken adımları sorguluyorlar. Bu diyalog, krizlerle dolu bir çağda eşitliğe dâir güçlü bir perspektif sunuyor. **YAKINDA**

YİRMİ BİRİNCİ YÜZYIL'DA KAPİTALİZM

Donghyun Park

Küresel kapitalizmin sorunlarını ve çözüm yollarını ele alan bu kitap, ekonomik eşitsizlik, çevresel sorunlar ve finansal krizler gibi güncel meselelere eğiliyor. Park, kapitalizmin nasıl daha âdil ve sürdürülebilir hâle getirilebileceğine dâir yeni bir bakış açısı sunuyor.

YÖNETSEL DAVRANIŞ

Herbert A. Simon

Nobel İktisat Ödüllü Herbert Simon, karar verme süreçlerini organizasyonların merkezine yerleştirdiği bu yapıtında, sınırlı rasyonellik ve organizasyonel davranış üzerine çığır açıcı analizler sunar. Kitap, yönetim bilimine bilimsel bir yaklaşım kazandırırken, kamu ve özel sektör yöneticileri için temel bir rehberdir. **YAKINDA**

GÖRÜNMEZ KALP

Russell D. Roberts

İktisat bilimini bir aşk hikâyesiyle harmanlayan bu roman, piyasa ekonomisinin işleyişini ve insanların ekonomik kararlarını nasıl aldıklarını anlatıyor. Eğlenceli bir anlatımla iktisadın temel prensiplerini açıklıyor.

ANTI-KAPİTALİST SAFSATALAR

Rainer Zitelmann

Zitelmann, yaygın anti-kapitalist argümanları çürütmeye çalışıyor. Kapitalizmin tarihsel başarılarını ve alternatif sistemlerin eksikliklerini vurgulayarak, kapitalizmin savunulabilir bir sistem olduğunu ileri sürüyor.

SAVUNULAMAZI SAVUNMAK

Walter Block

Provokatif ve tartışma yaratan bu kitapta Block, toplum tarafından genellikle ahlaksız veya zararlı kabul edilen meslekleri ve eylemleri özgürlükçü bir perspektifle savunuyor. **YAKINDA**